

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Руслана ПЕТРОВИЧ

Наказ № 236 від 28.08.2024 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Тернопільської
спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів № 3
з поглибленим вивченням іноземних мов
Тернопільської міської ради Тернопільської області**

НА 2024/2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

(5-7 клас НУШ)

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради

(протокол № 01 від 28.08.2024)

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	<u>3</u>
2.	РОЗДІЛ 2. Цілі та завдання освітньої діяльності ТСШ № 3	<u>7</u>
3.	РОЗДІЛ 3. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою для 5-7 класів НУШ	<u>9</u>
4.	РОЗДІЛ 4. Навчальний план для учнів 5-7-х класів ТСШ № 3	<u>9</u>
5.	РОЗДІЛ 5. Навчальні програми	<u>11</u>
6.	РОЗДІЛ 6. Організація освітнього процесу	<u>11</u>
7.	РОЗДІЛ 7. Опис інструментарію оцінювання	<u>14</u>
8.	Додаток 1. Навчальний план для учнів 5-7-х класів	<u>17</u>
9.	Додаток 2. Перелік модельних навчальних програм	<u>19</u>
10.	Додаток 3. Перелік інструментів формуального оцінювання	<u>21</u>

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма для учнів 5-7-х класів НУШ Тернопільської спеціалізованої школи І-ІІІ ст. № 3 з поглибленим вивченням іноземних мов (далі ТСШ № 3) розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. Освітня програма закладу окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи в освітній діяльності закладу на адаптаційному циклі базової середньої освіти.

Освітня програма для 5-7-х класів ТСШ № 3. визначає:

- ✓ вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- ✓ загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями у 2023/2024 навчальному році.

Освітня програма включає:

- ✓ навчальний план;
- ✓ перелік модельних навчальних програм;
- ✓ рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- ✓ опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми для 5-7-х класів враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу загальної середньої освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми (зі змінами затвердженими наказом МОН України № 1112 від 09.08.2024 р. «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9-х класів загальної середньої освіти»), відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» та:

- ✓ відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;
- ✓ визначає (в обсязі не меншому ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному

циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями на 2023/2024 рік навчання;

- ✓ містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми і передбачає перерозподіл годин (у визначеному обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім української мови та фізичної культури) певної освітньої галузі;
- ✓ містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом в освітньому процесі.

Освітня програма школи, згідно із частиною четвертою статті 7 Закону України «Про освіту», частиною дев'ятою статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту», передбачає викладання одного чи декількох навчальних предметів (інтегрованих курсів) поряд із державною мовою англійською чи іншою офіційною мовою Європейського Союзу.

Реалізація призначення закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- ✓ гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- ✓ інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- ✓ визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- ✓ створення сприятливих умов для формування й розвитку в дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
- ✓ урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Завдання освітніх ліній у 5-7-х класах реалізуються на основі календарного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності учнів 5-7-х класів є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора. Зберігаючи наступність із початковою школою, забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст програми дає можливість формування в школярів таких ключових компетентностей:

- 1) **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) **здатність спілкуватися українською та англійською мовами**, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) **навчання упродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

- 9) **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття й розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) **підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

РОЗДІЛ 2.

ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТСШ № 3

МЕТА діяльності закладу:

забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра;
формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини.

Тернопільська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 3 з поглибленим вивченням іноземних мов – школа з українською мовою навчання.

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу школи:

- ✓ створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- ✓ формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- ✓ втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- ✓ сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- ✓ формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- ✓ оптимізація взаємодії з батьками;
- ✓ модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями. Кількість навчальних годин за освітніми галузями визначено відповідно до базового навчального плану (додаток 23 Державного стандарту) та наведено в Таблиці 1.

Гранично допустиме навчальне навантаження на учня встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» та Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти затвердженого наказом МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394.

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень та рік		
		5 клас	6 клас	7 клас
Мовно-літературна	На тиждень	12,5	12,5	11,5
	На рік	437,5	437,5	402,5
Математична	На тиждень	5	5	5
	На рік	175	175	175
Природнича	На тиждень	2	4	7
	На рік	70	140	245

Соціальна і здоров'язберезувальна	На тиждень	1,5	1,5	1
	На рік	52,5	52,5	35
Громадянська та історична	На тиждень	1	2	2,5
	На рік	35	70	87,5
Технологічна	На тиждень	2	2	1
	На рік	70	70	35
Інформатична	На тиждень	1	1	1
	На рік	35	35	35
Мистецька	На тиждень	1	1	1
	На рік	35	35	35
Фізична культура	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Німецька/французька мова	На тиждень	2	2	2
	На рік	70	70	70
Усього (без урахування фізичної культури + фізична культура)	На тиждень	28+3	31+3	32+3
	На рік	980+105	1085+105	1120+105
Гранично допустиме річне навантаження учнів	На тиждень	28	31	32
	На рік	980	1085	1120

РОЗДІЛ 3.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ НУШ

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти для 5-7-х класів ТСШ № 3 розпочинають учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено свідоцтвом досягнень.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора школи створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованого в міністерстві юстиції України 19 квітня 2021 р. за № 528/36150.

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою школи, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 № 1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

РОЗДІЛ 4.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ УЧНІВ 5-7-Х КЛАСІВ ТСШ № 3

Навчальний план для 5-7-х класів розроблено за Типовою освітньою програмою для 5-9-х класів, затвердженою наказом МОН на основі типової освітньої

програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 1120 від 09.08.2024 р.

Навчальний план (додаток 1) містить:

- ✓ перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;
- ✓ розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- ✓ додаткові години для вивчення німецької мови, французької мови.

У ТСШ № 3 для організації освітнього процесу в 5-7-х класах визначено перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також, урахувавши освітні потреби учнів.

друга іноземна мова (німецька / французька мова) вивчається за рахунок годин .

Навчальне навантаження в навчальному плані орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі учнями 5-7-х класів на адаптаційному циклі навчання базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Кількість годин на вивчення окремих навчальних предметів та інтегрованих курсів у навчальному плані орієнтована на мінімальну кількість навчальних годин, визначену базовим навчальним планом базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту).

У навчальному плані визначено години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами для вивчення предметів розподілено таким чином:

1. 5-6-ті класи:

- ✓ українська література, зарубіжна література, інтегрований курсу «Пізнаємо природу» (у 6 класах – 1 год), курс соціального, емоційного та етичного спрямування (етика) – по **0,5 год**;
- ✓ англійська мова – по **1,5 год**;
- ✓ математика та технології - по **1 год**,
- ✓ німецька/французька мова – по **2 год**.

2. 7-і класи години з навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами для вивчення предметів розподілено таким чином:

- ✓ українська мова, українська література, алгебра, геометрія по **0,5 год**;
- ✓ історія України – **1 год**;
- ✓ англійська мова – **1,5 год**;
- ✓ німецька/французька мова – **2 год**.

Граничну наповнюваність класів та тривалість уроків встановлено відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу освіти не перевищує загальну річну кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями, навчальними предметами та/або інтегрованими курсами схвалено на засіданні педагогічної ради (протокол № 01 від 28.08.2024 р.)

РОЗДІЛ 5.

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Спираючись на модельні навчальні програми (додаток 2), учителі школи розробили навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюється шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми розроблені на основі модельних навчальних програм, погоджені на засіданнях методичних спільнот (протокол № 01, від 25.08.2024 р.) та схвалені педагогічною радою закладу освіти (протокол № 01 від 28.08.2024 р.).

РОЗДІЛ 6.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес у 5-7-х класах закладу освіти організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Форми організації освітнього процесу визначено педагогічною радою школи (протокол № 01 від 28.08.2024 р.)

Ураховавши місткість ПРУ та найпростіших укриттів школи, враховуючи безпекову ситуацію освітній процес у 1-4-х, 5-х і 11-х класах організовується в очній формі, у 6-10 класах – у змішаній формі (почергова зміна очної форми навчання та дистанційної (використання технологій дистанційного навчання); день через день).

Освітня програма ТСШ №3 для учнів 5-7-х класів передбачає досягнення здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити висновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна
Математична
Природнича
Соціальна і здоров'язбережувальна
Громадянська та історична
Технологічна
Інформатична
Мистецька
Фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ✓ формування компетентностей;
- ✓ розвитку компетентностей;
- ✓ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ✓ корекції основних компетентностей;
- ✓ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту

окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. **Практичне заняття** - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання в практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед учителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Екскурсії насамперед покликані показати учням практичне застосування знань, здобутих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором матеріалу для виконання визначених завдань під час екскурсії). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконувати самостійно розподілені ролі та аналізувати виконану роботу. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

- ✓ кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ якість проведення навчальних занять;
- ✓ моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;

- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у 5-6-х класах повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями, а саме:

з 57 педагогічних працівників, які працюють у 5-7-х класах

- ✓ вчителів-методистів – 16
- ✓ старших вчителів – 7
- ✓ спеціалістів вищої категорії – 7
- ✓ спеціалістів I категорії – 11
- ✓ спеціалістів II категорії - 13
- ✓ спеціалістів – 3;

Освітня програма ТСШ № 3 передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначено педагогічною радою ТСШ № 3. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм навчання. За потреби для учнів 5-х класів заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі Положення про індивідуальну форму навчання, індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується директором та підписується батьками.

У школі для учнів 5-7-х класів можлива організація освітнього процесу за технологіями дистанційного навчання за допомогою:

- ✓ поєднання онлайн-занять через інформаційно-комунікаційну автоматизовану систему «Єдина школа», платформу Zoom, Google,;
- ✓ заздалегідь підготовлених презентацій, відеоуроків від учителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів;
- ✓ ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою;
- ✓ використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Google, Classtime, Всеосвіта, На Урок, Classdojo.

Для організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання використовуються:

- ✓ методичні рекомендації, подані у Положенні про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженому наказом МОН України від 08.09.2020 №1115, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 28.09.2020 за № 941/35224;
- ✓ методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного часу;
- ✓ лист МОН від 23.03.2020 № 1/9 - 173; від 16.04.2020 № 1/9-213;
- ✓ методичні рекомендації «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А. Лотоцька, А. Пасічник), розробленими за підтримки МОН (<https://cutt.ly/MynTauc>).

При організації освітнього процесу в карантинних умовах забезпечено:

- ✓ соціальне дистанціювання;
- ✓ мінімізація переміщення здобувачів освіти та комунікація між ними в межах закладу освіти;
- ✓ дотримання нормативів наповнюваності класів та інших вимог законодавства про освіту.

Згідно з заявами батьків та відповідно до довідок ЛКК та направлень ПМПК протягом року може бути організована індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж) для учнів 5-7-х, які не можуть відвідувати школу за станом здоров'я, індивідуальна форма навчання (екстернат, домашня освіта) для учнів 5-6-х класів, які навчаються за кордоном, випереджають або не встигають за навчальною програмою. Реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти заклад здійснює відповідно до Порядку організації освітнього процесу за індивідуальною формою навчання затвердженого наказом № 225 від 28.08.2023 р.)

РОЗДІЛ 7.

ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану в бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Оцінювання результатів навчання учнів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 (далі — Державний стандарт), проводиться відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 1093 від 02.08.2024.

Оцінювання результатів навчання учнівства з навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюють відповідно до загальних критеріїв оцінювання та галузевих критеріїв, у яких ураховано характеристики груп загальних результатів навчання відповідної освітньої галузі.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюється відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та навчальних програмах, які розроблені на основі МНП (модельні навчальні програми) із застосуванням різних способів і засобів для визначення рівня досягнення результатів навчання для певної групи результатів або її складників, а також змістових одиниць певної програмової теми.

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Установлено відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками. Їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є **формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.**

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражають у балах (від 1 до 12) та в оціночних судженнях (зокрема, у 5-х класах надавати перевагу формувальному, диференційованому оцінюванню, супроводжувати оцінювання вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці; не акцентувати увагу на бальній оцінці).

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні. Загальні критерії оцінювання (*додаток 1* до наказу МОН України №1093 від 02.08.2024 р.

Оцінювання проводиться як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове). Під час організації оцінювання результатів навчання здобувачів освіти визначено форми поточного і підсумкового оцінювання під час планування освітнього процесу на семестр; педагоги формулюють об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі; основою для формулювання таких навчальних цілей є обов'язкові і очікувані результати навчання, визначені Державним стандартом / відповідними модельними навчальними програмами. Учителі в змісті уроку визначають відповідність кожного очікуваного результату, якого необхідно досягти на уроці, певній групі загальних результатів, визначеній у Державному стандарті.

Оцінювання результатів навчання здійснюють за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета/ інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

- ✓ усного опитування (індивідуальне, групове тощо);
- ✓ спостереження;
- ✓ аналіз портфолію;
- ✓ письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові комплексні роботи);
- ✓ практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах);
- ✓ розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- ✓ навчальний проєкт;
- ✓ робота з картами, діаграмами;
- ✓ заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);
- ✓ завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);
- ✓ самооцінювання, взаємооцінювання;
- ✓ комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюють із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом

та етапу досягнення очікуваного результату навчання. До оцінювання наскрізних умінь долучається шкільний психолог.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку. Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та їх батьків (або осіб, що їх замінюють).

Інформування батьків про результати навчання відбувається через електронний щоденник інформаційно-комунікаційної автоматизованої системи «Єдина школа», під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Формувальне оцінювання - інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання. Формувальне оцінювання є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня й учениці тощо). Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати). Кожний наступний рівень (від початкового до високого)

охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання. Учителі добирають такі завдання для оцінювання, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Підсумкове оцінювання.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими / очікуваними б результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання. Тому вчителі в календарно-тематичному плані визначають відповідність кожного очікуваного результату, якого необхідно досягти на уроці, певній групі загальних результатів, визначеній у Державному стандарті. Під час адаптаційного періоду в 5-х класах у вересні підсумкове оцінювання не проводиться. Підсумкове оцінювання здійснюватиметься періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька встановлює самостійно.

Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання. Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу, укладанні календарно-тематичних планів передбачити проведення окремих або комплексних підсумкових робіт за групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Комплексні підсумкові роботи учителі проводити після завершення вивчення окремих елементів навчальної програми (теми / розділу тощо).

Оцінка за семестр — середнє арифметичне за групами загальних результатів навченості (ГЗРН), виставлених після завершення вивчення окремих елементів навчальної програми за формулою : $CO \text{ ГЗРН1} + CO \text{ ГЗРН2} + CO \text{ ГЗРН3} + CO \text{ ГЗРН4} = \text{оцінка за семестр}$ (CO – це семестрова оцінка за групи результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями).

Оцінка за ГЗРН виставляється як середнє арифметичне відповідних груп результатів.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами загальних результатів навченості. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють.

Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки може враховуватися динаміка особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксувати в електронному журналі та Свідоцтві досягнень (далі - Свідоцтво). Свідоцтво досягнень складається з двох частин і передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми закладу освіти. «Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом. Результатом спостереження за розвитком наскрізних умінь є виставлення відповідної позначки в стовпці «Має значні успіхи / Демонструє помітний прогрес / Потребує уваги і допомоги» після завершення кожного навчального року або в разі зміни учнями закладу освіти.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності, надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

У формуальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку (додаток 3).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники ТСШ № 3 здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для учнів 5-7 класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	К-сть годин на тиждень			К-сть навчальних годин на вивчення освітньої галузі		
		5 клас	6 клас	7 клас	5 клас	6 клас	7 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3+0,5	12,5	12,5	11,5
	Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5			
	Зарубіжна література	1,5+0,5	1,5+0,5	1			
	Англійська мова	3,5+1,5	3,5+1,5	3,5+1,5			
Математична	Математика	4+1	4+1	-	5	5	5
	Алгебра	-	-	2,5+0,5			
	Геометрія	-	-	1,5+0,5			
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5+0,5	1+1	-	2	4	7
	Географія	-	2	2			
	Біологія	-	-	2			
	Хімія	-	-	1			
	Фізика	-	-	2			
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1,5	1,5	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти»	1	-	-	1	2	2,5
	Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія»	-	2	-			
	Історія України	-	-	0,5+1			

	Всесвітня історія	-	-	0,5			
	Громадянська освіта			0,5			
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1	1	1
Технологічна	Технології	1+1	1+1	1	2	2	1
Мистецька	Мистецтво	1	1	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3	3
Міжгалузевий інтегрований курс							
Соціальна і здоров'язбережувальна	Курс соціального, емоційного та етичного спрямування	0,5	0,5	-	0,5	0,5	-
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26 + 3	29+3	30+3	26 + 3	29+3	30+3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7,5	9,5	6,5	7,5	9,5	6,5
Вакансія годин		-	1,5	-	-	1,5	-
Німецька мова/ французька мова		2	2	2	2	2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	28	31	32
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		28 + 3	31+3	32+3	28 + 3	31+3	32+3

**ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ
ДЛЯ АДАПТАЦІЙНОГО ЦИКЛУ 5-7-Х КЛАСІВ**

№ з/п	Назва модельної програми	Група вчителів, що здійснювали вибір
1.	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Пліварчук К.В., Попова Т.Д.)	Гандзій Н.Б., Сагайдак В.З., Гунтик О.В., Мужилівська О.І.
2.	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Аврааменко О.)	Гандзій Н.Б., Сагайдак В.З., Гунтик О.В., Мужилівська О.І.
3.	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я.,Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.)	Грода Г.М., Дрогобицька Б.І., Чорна А.М..
4.	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я.,Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.)	Гелюх Т.П., Танцовна О.І., Сагайдак К.О., Нагорна Н.М.
5.	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.)	Климчук В.Я., Базюк О.Я., Драпак О.М., Вербицька С.О. Пільгун С.В., Коваль О.І.
6.	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І)	Слотюк В.М., Бердей О.В., Судомир Л.М.
7.	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.), 2021 р.	Слотюк В.М., Бердей О.В.
8.	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С.,	Курилович Г.В., Морозюк Г.С., Ярема І.А.

№ з/п	Назва модельної програми	Група вчителів, що здійснювали вибір
	Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.)	
9.	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.)	Курилович Г.В., Морозюк Г.С., Ярема І.А.
10.	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)	Коваль О.І., Вербицька С.О., Войтович Б.В., Драпак О.М.
11.	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.)	Чорній О.П., Тригук Т.В.
12.	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л.М., Просіна О.В.)	Махно А.Т., Пилипів О.В.,
13.	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	Бучинський Б.А., Баран О.Д., Бенцал Л.В., Стасюк А.В.
14.	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти. (автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.)	Бакало Л.А., Кулик І.А.
15.	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти. (автори: Гущина Н.І., Василяшко І.П.)	Гетманюк І.Б., Судомир Л.М., Стрига У.Б.
16.	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.)	Махно А.Т.
17.	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів ЗСО з українською мовою навчання (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.).	Гандзій Н.Б., Сагайдак В.З., Гунтик О.В., Мужилівська О.І.
18.	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів ЗСО з українською мовою навчання	Гандзій Н.Б., Сагайдак В.З., Гунтик О.В.,

№ з/п	Назва модельної програми	Група вчителів, що здійснювали вибір
	(автори: Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О.А., Тригуб І.А.)	Мужилівська О.І.
19.	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 7-9 класи» для закладів ЗСО (автори: вт. О. Ніколенко, О. Ісаєва, Ж. Клименко, Л. Мацевко-Бекерська, Л. Юлдашева, Н. Рудніцька, В. Туряниця, С. Тихоненко, М. Вітко, Т. Джангобекова.)	Кулик І.А. Бакало І.А.
20.	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів ЗСО (автор: Істер О.С)	Климчук В.Я., Базюк О.Я.,
21.	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів ЗСО (автор: Істер О.С)	Драпак О.М., Вербицька С.О. Пільгун С.В., Коваль О.І.
22.	Модельна навчальна програма «Географія. 7-9 класи» для закладів ЗСО (автори: Кобернік С.Г.,Коваленко Р.Р.,Гільберг Т.Г.,Даценко Л.М..)	Слотюк В.М. Бердей О.В.
23.	Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи» для закладів ЗСО (автор Григорович О. В.)	Іщенко О.К. Мотиль А.О.
24.	Модельна навчальна програма «Фізика. 7-9 класи» для закладів ЗСО (автори Кремінський Б. Г., Гелфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.)	Орлова Н.В. Романів Т.В.
25.	Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів ЗСО (автори Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.)	Судомир Л.М. Гетманюк І.Б.
26.	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів ЗСО (автори Гущина Н.І., Василяшко І.П.)	
27.	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів ЗСО (автори Бурлака О.В., Жиліна О.В та інші))	Морозюк Г.С. Ярема І.А. Курилович Г.В.
28.	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів ЗСО (автори Пометун О.І., Ремех Т.О. та інші)	
29.	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л.А., Шакотько В. В.)	Драпак О.М. Коваль О.І. Вербицька С.О.
30.	Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І., Горобець О. та ін.)	Чорній О.П Тригук Т.В.
31.	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи»	Черевик М.М Махно А.Т.

№ з/п	Назва модельної програми	Група вчителів, що здійснювали вибір
	(інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Гайдамака О.В., Лемешева Н.А.)	Бойко І.Л.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№ з/п	НАЗВА	ОПИС ІНСТРУМЕНТА
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підбрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання.
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо.
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу й знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі.
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання з теми, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається, й утворюються нові пари. Потім процедура повторюється.
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події.
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати.
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски в запропонованому твердженні.
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини.
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Учитель переглядає записи, щоб дізнатися, чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене.
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають.

		Учитель звертається до певного учня й просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками, і сідають, коли на їхніх аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Учитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі.
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, у парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати здобуті знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене.
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо.
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття.
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири, й кожному члену групи присвоюють номер. Учитель ставить питання / проблему, і всі чотири учні її обговорюють. Учитель називає номер, і відповідний учень у кожній групі відповідає.
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант одноквилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (у кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно».
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми.
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи.
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюють окрему літеру алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру, та пов'язане з вивченою темою.
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох боків за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну, велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання.

23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми.
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему.
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу.
26	Подумай – розкажи в парі	Учитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Учитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді в класі.
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу.
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми, і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення.
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують, що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей, та планують наступні кроки.
30	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань.
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою).
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео.
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями.
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося».
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він

		спостерігатиме. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження.
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь.
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають учителеві зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння.
38	Усне опитування	Учитель пропонує учнями відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____ ? Які характерні риси/елементи _____ ? Як іще можна показати/проілюструвати _____ ? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____ ? Як _____ стосується _____ ? Які ідеї / деталі можна додати до _____ ? Наведіть приклад _____ ? Що не так з _____ ? Який висновок ви могли б зробити з _____ ? Які висновки можна зробити з _____ ? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____ ? Що може статися, якщо _____ ? Які критерії можна взяти для оцінки _____ ? Які докази підтверджують _____ ? Як ми можемо довести / підтвердити _____ ? Як це можна розглядати з точки зору _____ ? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____ ?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння.
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно обирають ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики. Можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань.
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається

		вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає.
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження.
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся.
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували).
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Усі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну.